

SZEGEDI NAPLÓ

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 14 frt — kr. Negyedévre 3 frt 50 kr.
Félévre 7 frt — kr. Egy hónapra 1 frt 20 kr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Iskola-utca, Pfann-féle ház, 21. sz.
Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

HIRDETÉSEKET

és nyilvántartási közleményeket a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít.

Törvény-módosítás.

Szeged, okt. 12.

Sokáig sopánkodtunk a most érvényben levő csődtörvény után is, amely most tiz éves, mert mielőtt az életbe lépett volna, egy vagy több évtized kellett nálunk ahhoz, hogy egy valamirevaló csődügyet lebonyolítsanak. És ha az új csődtörvény javított is valamit a helyzeten, általában azért mégis öt-hat esztendő előtt alig szokás Magyarországon csődügyet befejezni, legföljebb egy pár törvényszék területén, ahol az igazságszolgáltatás menete más téren is gyorsabb.

A hiba főleg a törvényben rejlik és a bajt különösen a kereskedők hitelviszonyai sínylik, úgy hogy ezek az elsők, kik a készülő reformot örömmel fogadják.

Az eddigi szokás ellenére az elkészített törvénytervezeteket megküldi az igazságügyminiszter az ügyvédi kamarának, hogy adjanak a munkáról jogi véleményt, megküldi a kereskedelmi és iparkamarának, hogy kutasák föl abban a gyakorlati életnek meg nem felelő intézkedéseket.

A tervezet alaposságáról egyelőre véleményt mondani nem lehet ugyan, de annyit el kell ismerni, hogy az igazságügyminiszter helyes uton jár, mikor ezt a nagyfontosságú törvényhozási intézkedést a közvetlen tapasztalatokkal bíró körök megítélése alá bocsátja.

Az ügyvédek, kik tiz év óta kü-

denek a módosításra szorult törvény szakaszaival, leginkább tisztában vannak azzal, hol ütközik az gyakorlati akadályokba. A kereskedők meg, akik maguk érzik a helytelen intézkedések súlyát, legjobban rámutatnak majd azokra a bajokra, melyek őket nyomják. A kiindulási pont pedig mind a két testület véleményénél az lesz, hogy a rossz csődtörvény megrontója a hitelviszonyoknak, méteye a kereskedői erkölcsöknek.

Addig, míg a csődügyek lebonyolítása évtizedeket vett igénybe, teljesen védtelen volt a hitelező érdeke, elhagyatott az adós és ha az új csődtörvény utat nyitott is a hitelnek, nem védi eléggé érdekeit, szigorral üldözi ugyan a bukottat, de nem méltányolja egyezkedési törekvéseit. Az új csődtörvény ezért szorult módosításra és a módosítás akkor lesz helyes, ha abban a gyakorlati tapasztalások fognak érvényre emelkedni.

Első sorban a hitelezők érdekeinek kellő megóvása volna a módosítás legégetőbb szüksége. A mostani csődtörvény a kereskedők között a könnyelmű bukásoknak nyitott tág teret azzal, hogy a régi csődtörvény után könnyebbé váltak a hitelviszonyok, ha ez a könnyedség nem maradhatott is állandó, mert a szerencsevadászok kezdetben talán jóindulattal, az elérhető becsületes haszon reményében, kiaknázták a kínálkozó hitelt, később pedig a törvény szigora sem volt ké-

pes őket visszatartani attól, hogy vagyongmentési kísérleteiben ép a csődtörvény védelmébe bízó hitelezőket annál mélyebben be ne rántsák.

De ha nem szólunk is azokról, kiket a törvény szigora nem tartott vissza a vétkes vagy csalárd bukástól, ha csak azokat a bukásokat figyeljük is meg, melyeknél a kereskedői tisztesség megmentése volt a bukottak a szándéka, akkor is azt fogjuk látni, hogy a hitelezők érdekei kellő védelemre nem találhatott, hogy az ügyek hosszú ideig tartott lebonyolítása után nem lehetett a csődvagyomból olyan részkielégítéshez jutni, mely a hitelezők érdekeinek megóvása szempontjából megfelelőnek volna mondható.

Az a kereskedő, aki fizetéseképtelenségét tudva, csődjének bejelentése előtt hitelezőitől nagyobb engedményeket követel, rendszerint aránytalanul többet ajánl föl kielégítésül, mint amennyit később a csődvagyon fölosztásakor a hitelezők kaphatnak. A legtöbb csődnek ez most az előzménye és a befejezése. Aki a csőd előtt 50 százalékot elfogadni nem akart, csőd után kénytelen beérni 10 százalékkal.

Természetes, hogy ezek a tapasztalások a hitelviszonyokra bénítólag hatottak s magát az egészséges üzleti forgalmat is alapjában megzavarják.

A hitelviszonyok megszilárdítását célzó legújabb törvénytervezet tehát a legjobb utra tereltetik akkor, mikor arról az ügyvédi kamarák és a keres-

A „SZEGEDI NAPLÓ” TÁRCZÁJA.

Ma négyszáz éve.

— 1492. okt. 12. —

Ma négyszáz éve! . . .

A világhistóriának örökké jelentős momentum az, ami e napon történt. Négy évszázad előtt Kolumbusz Kristóf egy rozszant spanyolhajó fedélzetéről egy új világot pillantott meg. Megérte a nagy lángész zsenialis rögeszméjének fényes igazolását, az árbóczkából szemlélve Guanahani mosolygó oázát, melyet a megcsüggedt, de reményt nem vesztett halhatatlan ember San Salvadornak „a megszabadulás szigetének” keresztelt.

1492. október 12-én történt, hogy az elnyomott embertömegek bilincseit csörgette meg az új szellem varázsló hatása; a scholastikus világnézet türehtetlen béklyóit föl szabadította a szellemi renaissance első szellője.

Amerika fölfedezésével kezdődik a haladás. Eddig primitív életelvek kormányozták a világot.

Avult könyvek babonás sejtelméit vallották tudományos alapelvek gyanánt és nem az életet és annak igazságát. Mohos, üdtek. A holt semmi. A

földteke másik felén egy Új-világot kellett fölfedezni egy ábrándos hajósna, hogy megújodjék szellemében az egész emberiség.

Mert a szellemi diadal mellett egészen másodrangu az a számokban ki nem fejezhető anyagi kincs, mely az új világ fölfedezésével az emberiség birtokába jutott. A világhistóriában Kolumbusz korszakot fejezett be. Ami előtte volt, az a mülts- és a barbarismus, az elnyomás, a tudomány álarca alatt kérkedő naiv merék, a fontoskodó, üres, zsarnoki tekintély kora. És amit Kolumbusz az ő fölfedezési tényével megkezd, az az új-kor: a szellemek független előretörése, a szabad vizsgálódás, az örök haladás, mely nyílt uton halad s melyet nem nyűgöznek le megátalkodott betűtekintélyek. Hiszen a világnak tulajdonképpen két nagy thesis-e van csak.

Az egyiket Jézus hozta a földre:

„Minden ember egyenlő az Isten előtt.”

A másikat a szellemi renaissance hirdette:

„Minden embernek egyenlőnek kell lennie a törvények előtt.”

Gondoljatok ma lelkeitekben megindulva arra a rajongó hajósra, aki céljaiban soha sem csüggedve, embertársai gunyját megszenvedve, elveiért martyromságot viselve oda vezette az emberiséget nem az Új-világhoz, hanem az új-világ által a szellemi renaissance-hoz.

*

Ma négyszáz éve . . .

Négyszáz éve hangzott a kósza spanyol kémhajó árbóczáról a kiáltás:

— Föld! Föld!

És e kiáltás, hogy annak az anyagi sikerét számokban is kifejezve lássuk: negyvenegymillió százharmincegyezer százötvennégy négyszög kilométer földet ajándékozott az óvilág emberiségének.

A kicsinyelt, kinevetett, gonosztevők módjára bilincsekben visszahurczolt és penészes börtönbe vetett — nagy vértanu nyolczvanhat millió embernek adott otthont, hazát, kulturát. Sarkaiban fordult meg a világ. A középkor avult, nyomasztó közintézményeinek meg kellett halni. Új élet sarjadt, mely az emberiséget öntudatára segítette. Ez öntudat vezetett aztán a haladás minden utjaira. Csodás emberművek keletkeztek. És halad az emberiség folyton és szédületes eredményeket ér el. Merész világnézetek kormányoznak és előbálványok nincsenek immár a földön.

S minő haláttan, kegyeletnélküli ez az oly tökéletesnek hitt ember. Most, amikor négyszázados fordulója van e világhistóriai eseménynek: a vásári élet napi robotja közben nem képes egy emelkedett percet e napnak szentelni . . .

Világünnepnek kellene lenni ma, október 12-én. Walladolid felé kellene ma szalítani a kegyelet milliárd koszoruit a nagy

kedelmi és iparkamarák közvetlen tapasztalatokon alapuló véleményeit látta jónak kikérni az igazságügyminiszter.

A fizetésektelen adós vagyontól érintő jogcselekményeknek csődön kívül való megtámadhatása régóta hangoztatott kívánsága már a kereskedőknek és ez az új törvénytervezeteknek egyik igen fontos részét képezi. Nem kevésbé fontos, hogy ez alkalommal a csődön kívül való egyezség kérdése is föl van karolva, mely kérdés a hitelezőt és adóst egyaránt érinti.

Ennek a két teljesen új elvnek a hiánya lépten-nyomon érezhető volt a csődeljárásban, melynek hosszas és költséges alakszerűségei eddig mellőzhetők nem voltak, mert a bukott rendelkezési joga teljesen a tömeggondnokra szállott és a fizetésektelen adós hitelezőinek kielégítési módjáról ha akarta sem gondoskodhatott s ettől teljesen el volt zárva.

A sokat emlegetett igazságügyi reformok közül végre talán akad egy, melynek előre bocsájtott elvei a föl-hívott, gyakorlati tapasztalatokkal bíró testületek véleményeihez képest érvényesítve, remélhetőleg jobban szolgálni fogják a célt, mint azok a javaslatok, melyeket eddig bizonyos táltosok gyártottak az igazságügyminiszteriumban.

Polgári házasság. A polgári házasság kérdésében — írja a P. Hirlap — a miniszterium teljes megállapodásra jutott. A koronának a kötelező polgári házasság behozatala iránt fog legközelebb javaslat tétetni, mely az egyetlen és legbiztosabb módja a fönnforgó egyházpolitikai és házasságjogi kérdések állandóan békés rendezésének. A jelenlegi komplikált parlamenti s általános belső politikai helyzetből a politikai világ legnagyobb része reményt merít arra, hogy a koronánál a kötelező polgári házasság megfelelő fölvilágosítások mellett megnyeri a szükséges jóváhagyást, mely esetben az erre, valamint az ezzel egybefüggő nagy kérdésekre vonatkozó törvényjavaslatok nemsokára előterjeszthetők lesznek. — Csáky Albin gróf miniszteriumá-

embernek 386 éves porladó sírjára. Ez nem lehetne az ember lelki emelkedettségének olyan dicső megnyilatkozása, mely méltó lenne — Kolumbushoz.

*

És e helyett nem teszünk semmit. A szürke hétköznapi kenérgondjai között mulik el életünk ez egy napja is. Kunyhók és paloták csöndesek, sőt még a templomok ajtóit sem nyílnak meg.

De mégis! . . .

XIII. Leó egy klasszikus stílusban tartott bullát adott ki, mely az emberiség, a tudomány és vallás legnagyobb férfjának és az ő világhistóriai nagy sikerének négyszázados fordulóján „Te Deum“-okat rendel az egész világ róm. kath. templomaiban.

A katolikus világ kétségkívül nagy tényező az emberiség életében, de nem ő teszi ki a civilizált világ egészét. Hol maradnak hát ama többi elemek, amik részesei Kolumbus roppant szellemi örökségének s a miknek a hála valamely külső, ünnepies jelét kellene ma nyilvánítani az emberiség dicső jöltevője iránt. A nagy, a páratlan világreform évfordulójának megünneplésében együtt kellene látnunk az egész civilizált emberiséget. Miért hogy nem láthatjuk! . . .

ban az ízr. vallás egyenjogúsításáról és a részleges polgári anyakönyvekről szóló törvényjavaslatok már készen állanak, sorsuk azonban a most fönnforgó nagyjelentőségű házasságjogi kérdés eldöntésétől függ s amennyiben a korona elhatározása a kötelező polgári házasságra kedvező lesz, a most említett javaslatok helyébe is általános jellegű javaslatok fognak lépni. — Az eldöntést általában nyolcz-tíz napon belül várják.

Főispán kinevezések. A hivatalos lap mai száma közli, hogy Ő Felsége Domahidy Ferencz Szatmármegye és Szatmárnémeti város főispánját ezen állásától, hű és buzgó szolgálatai elismerése mellett, saját kérelmére fölmentvén, helyébe Ujfaluassy Sándort, Jász-Nagykun-Szolnokmegye főispáni állásától való fölmentése mellett Szatmár vármegye és Szatmárnémeti sz. kir. város főispánjává, Almássy Gézát pedig Jász-Nagykun-Szolnok vármegye főispánjává kinevezte.

A képviselőház tegnapi ülésén két törvényjavaslatot terjesztett be a miniszterelnök. Egyik az országgyűlési képviselők napi díjainak átalányösszegben leendő megállapításáról szól, a másik a törvényhatóságokról szóló 1886. évi XXI. t. cz. némely rendelkezései végrehajtásának függőben tartását kívánja meghatározni. Az utóbbi javaslat, helyesebben merénylet — szövege ez: Törvényjavaslat a törvényhatóságokról szóló 1886. évi XXI. t. cz. némely rendelkezései végrehajtásának függőben tartásáról.

1. §. Az 1886. évi XXI. t. cz. 96. §-ában foglalt az az intézkedés: mely szerint az idézett t. czikk 24-ik §-ában a bizottsági tagok számának a népszámlálás eredményéhez képest 10 évről 10 évre újra megállapítására; továbbá a 29. §-ban a választó kerületek beosztásának ugyancsak 10 évenként kiigazítására; a 32. §-ban a választott bizottsági tagok 10 évi megbízatására; a 43. §-ban a bíráló választmány és a 48. §-ban az állandó választmány tagjainak 5 évenként való választására vonatkozó rendelkezések a legközelebbi általános népszámlálást követő évben lépnek életbe; hatályon kívül helyeztetik a törvényhozás további intézkedéseig az 1870. évi XLII t. cz. 28., 38. és 40. §§-aiban foglalt rendelkezés marad hatályban.

2. §. Ezen törvény kihirdetése napján lép hatályba és végrehajtásával a belügyminiszter bízatik meg.

Budapest, 1892. okt. 11.

Gróf Szapáry Gyula, s. k.

Miniszterek afférje. A B. H. mai számában olvassuk a képviselőház pénzügyi bizottságában lefolyt alábbi jelenetet:

Mialatt az igazságügyminiszter ismertette kimutatását, Szapáry miniszterelnök fölállott helyéből, fölvette fölőtőjét s ment kifelé. Ezt látva az igazságügyminiszter, harsány hangon így szólt oda a miniszterelnöknek:

— Miniszterelnök ur, tessék meghallgatni, mert igen fontos politikai dolgokat mondok.

Szapáry visszafordult s így válaszolt erősen megnyomott szavakkal:

— Sajnálom, nem maradhatok.

A bizottság tagjai e jelenet után néhány percig nem tudtak szóhoz jutni.

A kereskedelmi és iparkamarából.

— Teljes ülés. —

Szeged, okt. 12.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara ma tartotta meg október havi teljes ülését Gál Ferencz kamarai elnök vezetése alatt.

Jelenvoltak az ülésen:

Weiner Miksa és Rainer Ferencz alelnökök, Balogh Ferencz, Csányi János, Gál Kálmán, Kass János, Lichtenberg Mór, Ligeti Sámuel, Milkó Jakab, Obláth Lipót, Prosznitz Vilmos, Rainer Károly, Vass Károly, Winkler Mór beltagok. Beregi Lajos és Megyelka József (Mmvásárhely) kültagok, Szmolény Nándor levelező tag A m. kir. államvasutak üzletvezetősége képviselőjében Szigethi Ignác. Elmaradásukat kimentették: dr. Rózsa Izó levelező tag, Hunyady Antal kültag.

Gál Ferencz elnök több miniszteri leiratot terjesztett elő, melyek behatóan foglalkoznak a kamara 1892. évi jelentésével és arról tesznek tanúságot, hogy a miniszteriumban alapos figyelem tárgyát képezte az évi jelentés és hogy az abban kifejezett kívánságok jobbra teljesültek, előnyére azoknak a közgazdasági érdekeknek, melyeket a kamara avatottan és körültekintéssel képvisel.

Előterjesztette még az elnök, hogy Szmolény Károly ipar-rajztanító befejezte a kereskedelmi miniszter által engedélyezett 300 frt ösztöndíjjal tett külföldi tanulmányutját és annak tapasztalásairól terjedelmes jelentést nyújtott be, melyet a kamara elnöksége fölterjesztett a kereskedelmi miniszterhez.

Kulinyi Zsigmond titkár tette meg aztán jelentését a kamarai iroda szeptember havi tevékenységéről. E hó folyamán beérkezett 375 ügydarab, az iroda kiadott 460 ügydarabot. Kamarai illeték befolyt 2826 frt 5 kr., leiratott 2 frt 27 kr.

Indítványt terjesztett elő az elnökség arról, hogy a kamara kérelmezze Szegeden egy gőzgépkezelőket és kazánfűtőket vizsgáló bizottság szervezését, minthogy a szegedi és a vidéki gépkezelőknek Temesvárra kell menni a vizsga letévése miatt.

A teljes ülés egyhangulag elfogadta ezt az indítványt és az elnökséget bizta meg, hogy ez ügyben fölterjesztést tegyen.

Beregi Lajos kültag indítványára fölterjesztést határozott el a kamara azért, hogy a m. kir. államvasutak októberi menetrendje szerint Orosházáról-Nagyváradra és vissza közlekedő vonat Szegedről indíttassék, hogy ez által szegedről és Hmvásárhelyről Orosháza és Caba felé reggel lehesen közlekedni és este visszatérni.

Csányi János kamarai beltag indítványára a teljes ülés a szegedi vasuti menetjegyiroda nak újabb fölállítását kéri.

Obláth Lipót indítványára a kamara megbizza az elnökséget, hogy a közepke-rekedelmi iskola legközelebbi tervbe vett önállóítása ügyében bizottságot hívjon össze, mely a jövő teljes ülésnek előterjesztést lesz teendővel, mivel járulhat a kamara az önállóításához.

A folyó ügyeket tárgyalta le aztán a kamara következő napra:

Megbizta az elnökséget, hogy a kereskedelmi miniszter iránt a miniszteriumban gon-

doskodják azon vállalatoknak adójuk 80%-a arányában kamarai illetékekkel való megrovásáról, melyek más kamara kerületében bírnak igazgatási székhelyül.

A közös hadsereg szállítási versenytárgyalásaihoz megbízottakkal kiküldötte a kamara: Szegeden Lichtenberg Mór beltagot és Kulinyi Zsigmond titkár, Szabadkán Lendvay Antal és Singer Adolf, Zomborban Heindlhofer Róbert és Frey Imre, Ujvidéken Dietzgen Imre és Obermüller Ferencz kütagokat.

A Baross-szobor ügyében Győrben és Budapesten folytatott, lapunkból már ismert tanácskozások eredményéről Kulinyi Zsigmond titkár tett jelentést, beszámolván arról, hogy a szobor-bizottság, melynek ő is tagjává választatott, legközelebb fogja megállapítani az alapgyűjtés módzatait.

A teljes ülés tudomásul vette a jelentést és a legnagyobb lelkesedéssel nyilatkozta ki készségét a Baross-szobor létesítésében való közreműködésre.

A Back B. fiai cég kérelmére a kamara fölterjesztést határozott el, hogy az arad-csanádi vasut-társaság a mozdonykérményeinek szikrafogókkal való ellátására köteleztessék.

A vasárnapi nyilvános előadások rendezésére vonatkozólag eddig tett elnöki intézkedéseket a kamara helyeslőleg vette tudomásul és fölhatalmazta az elnökséget, hogy a Szegeden és a kerület többi városaiban rendezendő vasárnapi fölolvadások költségeit a kamara pénztárából fedezze.

Száz-száz forint segélyt szavazott meg a kamara a segédek szakrajztanfolyamának és a szegedi nőipariszkolának.

A szegedi kenderfonógyár panasza folytán tárgyalta a kamara a kereskedők és iparosok azon sérelmét, hogy a vasuti szállítmányok későn érkeznek be és átír a szegedi üzletvezetőséghez, hogy a szegedi állomásokon a teherárak fölvetelének zárórája d. u. 5 órától 6 órára tévessék.

Végül megválasztotta a kamara a szegedi, szabadkai, zombori, ujvidéki, hmvásárhelyi és Bács-Bodrog megyei ipartanácsok két-két rendes és póttagját.

A kolera Szegeden.

— okt. 12.

A járványbizottság ma délután is ülést tartott dr. Lázár György polgármester helyettes elnöklése alatt. Az előadói tisztet dr. Faragó Ödön városi főorvos viselte, a jegyzőkönyvet Gaál Endre osztályjegyző vezette.

A mily arányban fogy a koleragyanus megbetegedések száma, olyan arányban csökken a járványbizottságban megjelentek numerusa is. Jelen voltak dr. Aigner, dr. Andrassy, Bokor Adolf, Csikós József, Csonka Ferencz, Kovács Albert, dr. Kovács, dr. Köhegyi, dr. Singer, dr. Machold, Tóth Antal, Tóth Mihály, Rainer József főkapitány a bizottság tagjai és dr. Rex, dr. Pilisi, dr. Schreiber és dr. Spitzer orvosok.

Dr. Lázár György elnök bejelenti, hogy megkereste a vasuti üzletvezetőséget, hogy a most már még egy csappal meg bővített vezetékbe az állomáson levő kutból minél több vizet eresztessen. Az üzletvezetőség készséggel megígérte a kérelem teljesítését. Intézkedett arra nézve is, hogy a járvány idejére a telefonösszeköttetés éjjel is rendelkezésre álljon a közönségnek. Dr. Regdon indítványára pedig megkereste a gáz-

társaságot a kórház sarkánál észlelt gázömlés beszüntetése iránt. A gáztársaság ma jelentette, hogy a gázömlés okát megtalálták a kiküldött munkások s meg is szüntették a gázömlést.

Dr. Faragó Ödön jelenti, hogy tegnap déli tizenkét órától ma délig koleragyanus eset nem fordult elő. Jelentettek pár betegedést, de ezekről idejekorán kiderült, hogy semmi közük sincs a kolerához.

A bizottság örvendetes tudomásul veszi a jelentést.

Dr. Lázár György elnök jelenti, hogy gróf Eszterházy Géza cognagyáros 12 üveg cognacot küldött a szegény kolera-betegek részére.

Az elnök indítványozza, hogy miután úgy látszik, mintha a járvány már megszűnt volna, szüntesse be a járványbizottság naponkénti üléseit s csak a szükség esetén az elnök behívására jöjjön össze.

Dr. Faragó Ödön ellenzi az indítványt, ugyisint dr. Singer Mátyás kórházi igazgató főorvos is. A bizottság határozatilag kimondja, hogy a naponkénti ülésezését ezután is folytatni fogja.

Dr. Köhegyi Lajos a tanács egy intézkedése ellen szólal föl. Ez intézkedés abból áll, hogy a tanács, mivel most a járvány idején még a rendesnél is nagyobb szükség van az ártézi vízre, fölkerlte a dohánygyár igazgatóságát, hogy vízszükségletét lehetőleg éjjel szerezzze be. Dr. Köhegyi mint a dohánygyár orvosa szólal föl ez intézkedés ellen.

Egyéb tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

*

A kolera betegek.

A mai nap folyamán nem történt megbetegülés.

Egy embert ugyan az éjjel bevitték a megfigyelő kórházba, de ennek a betegsége közel sem áll a kolerához.

Az éjjel háromszáz horvát napszámos haladt át Szegeden, akik a Vaskaputól jöttek s mentek haza Horvátországba. A vasuton a dezinfecziálás alkalmával rosszul lett köztük egy Huderovitz Miklós nevű. Ezt bevitték a megfigyelő kórházba.

Ma azonban Faragó dr. t. főorvos konstataulta, hogy a betegnek tifusza van. Átszállították fertőtlenítve a városi közkórházba, ahol most is fekszik.

A megfigyelő kórházban most mindössze három beteg van. — Az állapotuk javul.

Statistika.

Az egy hetes járványnak Szegeden eddig a következő statisztikája van.

Meghaltak:

Nagy Gábor. Beteg lett október 5., meghalt október 8.

Katona János. Beteg lett október 8., meghalt október 9.

Magyar Rozál. Beteg lett október 8., meghalt október 9.

Betegek:

Kátai Anna október 9. től.

Bruszt Antónia " 9. től.

Gere János " 9. től.

Römer Eliz " 9. től.

Nagy Lajos " 11. től.

Huderovitz Miklós " 12. től.

Ezek közül gyógyultan távoztak a megfigyelő kórházból Gere János és Römer Eliz.

Huderovitz Miklóst a közkórházba szállították át. További ápolás alatt maradtak Kátai Anna, Bruszt Antónia, Nagy Lajos.

*

A fertőtlenítő anyagok bevásárlásánál a főkapitány óvatosságra hívja

föl a közönséget s egyuttal figyelmezteti az árusokat, hogy a fertőtlenítő anyagok árusítását a fönnálló belügyminiszteri rendelet értelmében jelentsék be a rendőrségnél.

*

A telefon-vállalat a polgármester fölhívására életbe léptette az éjjeli szolgálatot.

*

Gondoskodás a lakosságról. Az ártézi víz minden cseppjére szüksége van a lakosságnak. A tisztavíz ki van átkozva. A hatóság mindenképen azon van, hogy kellő mennyiségben jusson a lakosság ártézivízhez. Ezért a magyar államvasutaktól megvásárolt vízvezetéki csővezeték, mely a Rókus állomás ártézikútjának vizét elvezeti — felsővárosban egy új kifolyót nyitottak, hogy az ottani lakosság is könnyebben hozzájusson az egészséges ártézivízhez.

*

Az aggódo belügyminiszter. Ugy látszik, a kegyelmes ur aggódik, hogy talán itt minálunk nem minden megy rendben az óvintézkedést illetőleg. Nem egész megy rendben, de mégis nagyobb rendben, mint annak idején a fő- és székvárosban, annyi bizonyos. Minő megható, hogy így fáj a kegyelmes urnak a mi bajunk. Csak a regále-bérletnél is így fájlalna Szeged helyzetét és egyéb ügyeinél. Egy hosszú sürgönyt eresztett meg a hatósághoz, hogy nagyon erélyes legyen, az óvintézkedéseket nagyon szigorúan hajtsa végre és neki mindenről tegyen jelentést. A polgármester sietett megnyugtani az aggódo kegyelmest, hogy úgy van, úgy lesz.

*

— okt. 13. reggel 4 óra.

Az éjjel egyetlen egy koleragyanus beteget se jelentettek be az inspekciós orvosoknál. A járvány — mint az eddigi jelek mutatják — szűnő félben van s remélhetjük, hogy pár nap múlva már teljes megszűnését jelenthetjük.

Ujdonságok.

— okt. 12.

Tájékoztató.

Október 13. Középítészeti tanács ülése d. u. 4 órakor.

Okt. 15. Vasuti alkalmazottak szüreti ünnepélye (a Tisza-szállodában).

Okt. 15. A szegedi dalárda tánc- és dalestély az Európa éttermében).

— Desselwffy Sándor megyés püspök ma átutazott Szegeden. A főpásztor Lang Dávid püspöki tollnokkal Temesvárról Makóra ment, ahol két hetet fog tölteni.

— Kállay Albert főispán tegnap óta Szabadkán tartózkodik, honnan holnap csütörtökön tér vissza Szegedre.

— A csanádi klérus köréből. Mazur László gyertyamosi káplán áthelyeztetett Német-Csanádra, Páger Imre Német-Csanádi káplán Gyertyamosra.

— A belügyminiszterium távirata. A járványbizottság táviratilag jelentette be megalakulását a belügyminiszteriumnak. A táviratra ma a következő válasz érkezett:

Polgármesternek. Szeged. A járványbizottság 2416-ik számú távirattal bejelentett megalakulását, a helyzet komolyságához mért erélyes és célirányos eljárás és rend-

szeres jelentéseinek elvárása mellett helyeslő tudomásul veszem.

Szalavszky államtitkár.

A választ tudomásul vette a járványbizottság mai ülése is.

— **Diák-huzás.** Hazafelé huzás Szegedről, mely háborút visel a bacillus ellen. Egyszerre eltűntek Szeged utcáinak ezen legde-rűsebb, legvidámabb alakoskái, a könyveikkel, a rajztábláikkal. Reggelenként, amikor ők képezik 8 óra előtt az utcai publikum leg-élénkebb társaságait, mintha üresek lennének a járdák önelkülök. Délben, délután az iskolába és haza-huzás óráiban szintazonképen ilyen üresek és csendesebbek az utcák, mert Szeged leglármásabb polgárai otthon vannak az udvaron, a vidékiek pedig elzónáztak haza a mama védő meleg szárnyai alá, ahol meg nem találja őket a legszemfülebb bacillus se. Még tegnap is rajzottak kicsi emberek közül és kicsi koufferekből álló karavánok a vasúti állomásokon és micsoda fényes mulatság volt odakint, mikor — megkarbolozták őket és a kis táskáikat. Hogy kétségbeesnek majd a mamát otthon, mennyi befőtt és kalács lészen az ije-delem eredménye. Járatosak ők már a mama szíve körül, tapasztalat szerint tudják, hogy mikor valami nagy veszedelemből menekülnek, akkor nincs az éléskamrában olyan drágaság, amit sajnálna tőlük a mama. Egyél, egyél, édes kis fiam, ami csak jól esik, csak hogy itt-hon vagy, így szokott beszélni minden valamire való mama. Beveszik magukat az apró utasok a III-ik osztály magas ülésébe és ad-dig motozkál a bodri fejükben a befőtt és az otthon egyéb édességei, míg elnyomja az álom és köd előtttem, köd utánam: egyszerre szól a harang, megérkeztek haza. Azért olyan cse-n-desek az utcák az iskolába menés és jövés óráiban.

— **Vénasszonyok nyara.** Az idő és a nap megfeledeztek a kalendárium csinálók-ról. A vénasszonyok nyara hosszúra vált, ami máskor két napos volt, most hetekre uszik. Rég volt ilyen gyönyörű szép idő s úgy látszik, a nyár az ősz elkerülésével akar majd belesuhanni a télbe. Verőfényes meleg napok járnak, a nagy égi mozgókemence langyosra hevíti a levegőt s tavaszi üde fényben csilánnak meg a sugarai a házak cizfrázatán. Az ég olyan kék, hogy a leg-makacsabb piktor sem festhet szebbet, fehér báránypöllegek uszálnak fönt s fehér, fé-nyes bikanyálak alatt, amik a mezők haló virágaira ráfonják ezüstös leplüket szemfö-délnek. A világos színek divatja áll még a világos tiszta őszben, az orgonafák újra rügyeznek, némelyik napos enyhelybe eső bokor halvány piros virágot fakasztott. Szeli-d, szép napok ezek, minden kolera da-czára tetszetősek, mosolygók és vidámak. Az idő megfeledezett a kalendárium csinálók-ról.

— **A gyertyámosi gyermekek és a ko-lera.** A gyertyámosi tápintézet növendékei közül a kolerahírekre néhányat hazavittek szülei a szegedi tápintézetből. Ma beküld-ték Kolb Miklós ottani állami iskolai tani-tót, hogy nézzen körül Szegeden s számol-jon be otthon, hogy szükséges-e hazavinni a gyermekeket? A tanító megnyugtató hi-rekkel megy haza s így nemsokára a haza-ment gyermekek is visszakerülnek, nehogy az ittenieket szállítanák haza.

— **Az 1886-os cigány.** Véletlen, vagy az ég különös csodája: meg nem foghatja a rendőrség. Emlékszik még bizonyosan velünk együtt sok ember, milyen jóízűen nevetett a város az 1886-os kolera nehéz siralmában is, amikor a rendőrök egy kolerás cigányt fog-tak alsóvárosban és aztán belegyömöszölték a Fáraóivadékok egy kocsi hátuljába. És amint haladt a szomorú menet, elől a rossz ge-be, mellette Lőrincz, a város cselédje és a kocsi aljába a jajgató, kapálózó cigány, kü-lönös eset történt. Egyszer csak eltűnt a ko-csáról a cigány, anélkül, hogy észrevették volna szökését. Mintha elpárolgott volna. Meg-

szökött a kolerás cigány, tüvé tették utána alsóvárost, sehol se találták, a nyomába se akadtak. Ez volt az egyetlen derült kolerás história, amit végül tragikusan kellett fölfogni, mert a moré többé nem került elő. Meghalt-e, él-e, senki se tudta, de valószínűnek tartot-ták, hogy a cigány valami ismeretlen uton elpatkolt a paradicsomba. Ugy látszik, onnét került most elő az 1886-os cigány. Az éjjel az utcán fetrengve találták, össze volt hu-zódva, mint egy sündisznó és keservesen óbé-gatott.

— **Ehun egy kolerás é!** — kiáltott föl az őrző egyik érdemes tagja.

Véletlenül egy korcsma előtt érte el a baj a koleragyánus atyafit, avagy talán on-nét szállították ki. Elég az hozzá, hogy vilá-gosságra vitték a beteget, akinek látására az egyik Lőrincz fölkiáltott:

— **Akármi legyen, ha ez nem az 1886-iki kolerás cigány, amelyik megszökött.**

Erre a cigány fölpatant és eltűnik a sö-tét utcán. A rendőrök keresztet vetettek ma-gukra.

— **Te, — aszondja az egyik — e tán nem is cigány.**

— **Hát?**

— **A kolera maga.**

— **Weisz bíró.** Ez egy ur, aki Dolmány községben lakik, Dolmány község pedig Szebenmegyében van, Szebenmegye Magyar-országban: minderről azonban, ugylátszik, nem tud ez az ur, ámbár hogy ő bíró volna. Vagy azt hiszi Weisz ur, hogy Magyar-országban ma is Bach ur uralkodik, avagy talán, hogy Szegedin Szászországban vagyon. Ilyenféle tudománytal lehet tele a feje Dolmány község Weisz nevű bírájának, aki a Dolmányt is Thalumnak mondja a „Löbl. Stadtmagisztrat Szegedin“-hez inté-zett német nyelvű irásában, mely ma „méltó ellátásban“ részesült a polgármester jegyző-jének az asztalán. A német sógor törheti majd a fejét az ismeretlen magyar betűn, amit a levelének a hátára tett le a jegyző; ha pedig nem tud belőle kiigazodni: küldje föl megfajtás végett a m. kir. belügyminisz-terhez, aki szintén németül szokott ugyan levelezni, de ha Weisz urnak kortesi érde-mei vannak — a magyarázatot mellé még érdemkeresztet is kap.

— **Nagy baj van a csikóménésben.** Vét-kes mulasztás folytán nagy veszedelem fe-nyegeti a szegedi határ csikóménését. Sze-rencse lesz, ha a veszélyt el lehet háritani, ha a bűnös mulasztásnak nem lesznek kö-vetkezményei. Egy takonykóros csikó hul-lott el a ménésben, anélkül, hogy az állat-orvosnak a jószág megbetegedéséről jelen-tést tettek volna. Az állat hetek óta beteg volt és a napokban a lovak legnagyobb el-lenségében, a takonykór ragályban elhullt. Ekkor aztán a bajt azok, akik felelősek, egymás nyakába igyekeztek háritani. A pásztor menti magát, hogy ő szölt a csikós-nak, Rize csikós menti magát, hogy ő figyel-meztette a beteg jószág tulajdonosát, ez pedig azt állítja, hogy ő meg jelentést tett az állatorvosnak. Az állatorvos azonban er-ről mit sem tud. Így áll a dolog, mely szí-goru vizsgálat tárgyát képezi. A főkapitány, mihelyt az eset tudomására jött, a legerő-lyesebb intézkedéseket tette, hogy a csikó-ménés megvizsgáltassék és a további ragá-lyozásnak elejét vegyék.

— **A kolera és a katonazene.** A föllé-pett kolera járvány arra indította a katonai parancsnokságot, hogy a katonazenének nyilvános működését a járvány megszűntéig beszüntesse. Így a Stefánián mára tervezett katonazene is elmaradt.

— **Carbol.** Egy ur vonul föl a rendőr-ségre. Mint a Kriesch-féle természetrajzban „első tekintetre meglátjuk a lovon, hogy négy lába van“, ezen némileg komoly uron is me-glátszik a szegedi háziuraság.

— **Dezinficiálni akarnék — mondja.**

— **Tessék.**

— **De mivel.**

— **Carbolla.**

— **Hát honnan vegyem.**

— **A boltból.**

— **Hát a város nem ad?**

— **Ad, de csak az igen szegényeknek, akiknek ezenfölül föllábuk van.**

— **Hát én mit csináljak?**

— **Hát vegyen?**

— **Miből?**

— **Amit a lakók fizetnek.**

— **De a lakók árendáját lefog-lalta az állam. A rendőrségnél előre készletben van mindig néhány savanyu arcz. Egy ilyen odavágtak neki.**

— **Ő visszavágott még savanyubbat.**

— **Hát dezinficiáljon az állam. Az ő baja, ha kikolerásodnak a házból a lakók.**

— **Gyermekszülés rendőri segítséggel.**

A Szeged állomás rendőrszobájában egy fia-tal magyar állampolgár pillantotta meg a nap, vagy hogy a lámpavilágot az éjjel. Champagne József nevű délvidéki gazda utazott át a nejével együtt Szegeden az éj-jel s az állomáson várt a reggel Vászár-hely felé induló vonatra. A nőt az állomá-son szülési fájdalmak fogták elő. Az öreg Szekula, aki ezidőszent kolerában utazik, kénytelen volt gyermekszülésben utazni. Bábát hivatott elő, aki konstátálta, hogy a nő jelen állapotában nem utazhat tovább. Kis idő múlva megszülte a gyermekét a nő a rendőri őrszobában. A fiatal honfi, aki a század végén napvilágot látókhoz méltóan gözzel született, a körülményekhez képest nem is csinált valami nagypatáliát. Reggel a megsziporodott család tovább folytatta az utját Vászárhely felé.

— **Hamis okleveles mérnök.** Rezeg Frigyes mérnök, az apatin-szontai ármente-sítő társulatjármérnöke, mint a Z. és V. irja — családját hátrahagyva megszökött. A zom-bori folyammérnökségi hivatal megválaszta-tása után mérnöki oklevelének fölmutatását kérte Rezegtől. Több gyanus ok miatt föl-küldték az oklevelet Münchenbe, ahol is ki-derült, hogy az oklevél — hamis. Rezeg még 500 frtot zsebre is vágott — utra-va-lól.

— **Vélemény.** Főrgeteg Halbör János be-jött Mihály sógorával az alsótanyákról és meg-állanak a Kárász-utczában, ahol fölszedik a kö-vezetet most.

— **Mi e?**

— **E?**

— **Hát.**

— **Hát kü!**

— **Kü?**

— **Az án.**

— **Hejnye . . .**

— **Nonó . . .**

— **Főszödik . . .**

— **Fő . . .**

— **Mé?**

— **Mé??**

— **Hát.**

Főrgeteg sokáig néz a kövek közé, onnan a sógorra.

— **Aszfalk gyün ide.**

— **Az?**

— **Az án.**

— **Mé?**

— **Mé??**

— **Hát.**

Főrgeteg ismét a kövek közé néz.

— **Mé? — kérdi újra.**

— **Hát.**

— **Hát köll.**

— **Köll? — kérdi a sógor.**

— **Köll hát.**

— **Mé? — firtatja Mihály.**

Főrgeteg csöndesen felel:

— **Nem t'om . . .**

— **Elveszett óra.** A mars-téri közöshad-seregbeli laktanyában ma délután elveszett Pundschu Károly tiszthelyettesnek az arany órája lánczostul együtt. A legszorgo-sabb kutatás daczára sem került elő s az

esetet bejelentették a rendőrségnek. Az óra vastag, háromfedelű, a nehezen kinyitható belső fődélen K. P. betűk vannak. A láncz rövid, u. n. katonaláncz, amelyre nyolcz apró függelék van akasztva.

Porkoláb-brutalitás a börtönben.

„Mindent rendben talált.” Ez a vége rendesen és sablonosan a vizsgálatnak, amit évnegyedenként a börtönvizsgáló küldöttség tart a szegedi kerületi börtönben, melynek mintaszerűségéről és felügyeletéről sok szépet irtak már össze. Mi is szívesen regisztráljuk mindenkor a vizsgáló küldöttség megelégedését, hogy „mindent rendben talált” előre bejelentett és tudott látogatásai alkalmával.

Ugy látszik azonban, hogy néhanapján nem egészen minden történik itt — rendben.

A börtön-élet belső dolgai ép oly misztikusak, mint amennyire elzárva van az a megtévelyedett, a bűnös szenvedélyek áldozataitól összezsúfolt rab-köztársaság a külső világtól, de a törvény humanizmusa bevilágít manapság a legsötétebb czellákba is és bizonyítja a tapasztalás, hogy ezzel többre megy az igazságszolgáltatás az ember-javításban, mint a középkori inkvizícióval.

A mi kerületi börtönünk valóságos fedelmi kéjlaka a délvidéki rab-állománynak, melynek forgalma, sajna, oly nagy, hogy lakás-szükség esete is beszokott állani. Van jó kényelmes ágya a rabnak, jó friss levegője és mindentéle mesterséget tanulhat a kifejtett rab-műhelyekben, melyek veszedelmesen élénk ipari konkurrencziát csinálnak a kisiparosoknak, akik persze nem a legjobb szemmel nézik emiatt azt a hatalmas csillagfódeles rab-palotát.

Bizonyosan csak a legnagyobb eréllyel és vasfegyelemmel lehet ezt a szelidítés alá fogott, büneért szenvedő nagy rabkolóniát megkormányozni, de ennek a szigornak és fegyelemnek soha sem szabad brutalitásokban nyilvánulni. S bár éppen nem szívesen, de hirlapírói kötelességünkönél fogva kénytelenek vagyunk a hozzánk utóbb eljutott panaszok folytán kételkedni abban, hogy a kerületi börtönben az igazgató úgy intézne mindent, ahogy azt a vizsgáló küldöttség előre bejelentett látogatásai alkalmával találja.

Hallgatással mellőztünk több arról szóló panaszt, hogy a kegyetlen porkoláb-virtus lábra kapott a kerületi börtön igazgatójánál.

Ma azonban egy olyan eset jutott tudomásunkra, melyet elhallgatni nem lehet.

Teljesen megbízható forrásból vesszük a felháborító eset hírét, nincs tehát okunk egy pillanatra is kételkedni benne.

Adjuk úgy, amint velünk közlik.

A szegedi kerületi börtön 992. törzskönyvi számu rabja föltételes szabadságra bocsájtott, de időközben újra elítélték a nyomorult embert és így újra megnyílt előtte a börtön ajtója.

Beszállásolták pedig augusztus hó 8-án és azóta hallatlan brutalitással szeptember 23-ikáig magán zárákában kemény fekhelyen tartották.

Negyvenhat napig kemény fekhelyen. Pusztadeszván.

Pedig a börtönigazgató ur valószínűleg tudja, hogy a szabályzat értelmében legfő-

lebb 14 napig szabad kemény fekhelyre kárhoztatni a letartóztatottakat.

A börtönvizsgáló bizottság ezalatt ott járt, de alig hisszük, hogy a börtönigazgató ur megmutatta azt a nyugágyat, amin az ő 992-ese feküdt 46 napig.

Mivel pedig nem mutatta meg, mi hívjuk föl a figyelmét a bizottságnak, mely a kerületi börtönben mindent rendben szokott találni.

A polgármester postája.

Szagos, mint egy patika. Reggel, ha a Pista huszár behurcolódik a posta paksamétával, olyan karból és egyéb átható szag árad szét a teremben, hogy majd csak fölveti az embert. (Kovács papus ide jár naponként desinficiálni magát egy kis tracsra). Nem olyan közönséges posta ez a mostani. A levelek nemcsak szagosak, de vastagabbak, nagyobbak is és különböző furcsa alakjuk van. Az egyik háromszögletes, a másik olyan hosszú, mint egy zsák, a harmadik zacskó formájú. Némi-lyik nem is levél már, hanem kis papiros ládika, a másik henger alakú... S mind-mind tele van — karbolla. Persze különféleképen földolgozott karbolla — mutatóba, mintába, hogy: tessék, ez az utólréhetetlen, ez a legbiztosabb óvszer... sublimat-fogpor, karbol-tyukszemirtő, egészségi kétszersült desinficiálva, biztos szer a meghalás ellen; a tizedik paksamétában a „Muster ohne Werth“ kolera-labdacsok izes ebédutáni csomagok, patentírozva, Koch tanár által kipróbálva... Stanhope, a világhírű angol zsurnaliszta a minap vett be belőle 50 darabot és még ma sem kapott kolérát...

Aztán a karbol parfüm szappanok különböző fajtája minden 3—4-ik paksamétában, lemosnak minden piszkot, a bacillust egyszerűen megölik, különösen használhatók a szecsen fehérre mosására. (Német sógor, ez nem új találmány! A mi városházunkon is emberemlékezet óta használatban van.)

Napok óta ez a polgármester reggeli postája, de még egész koleras irodalom is zudul a postával a nyakába minden nap. Csupa kolera, csupa karbol, mely kiárad az előszobába, ott prűszkölnek az írkok, akik egy hét óta szakadatlanul kolera-ban másolnak, a jegyző ur pedig elkeseredésében, hogy a patikáros megrohanást neki kell visszaverni válaszólatásokkal — a tollát mérges karbolba mártja.

Egész raktár van itten a postáról fölgylő koleraölő portékák mintájából, különösen figyelmet érdemelnek, mint már előbb jeleztem — a desinficiáló különböző színű és szagu szappanok.

A reklám-művészet amerikai kifejlődéséről tanuskodnak a különböző színű papirosra nyomott használati utasítások.

Az egyik azt mondja: „Mentől többet használod, annál nagyobb lesz”.

A másik:

„Kitűnően habzik, kéz és fejmosásra utólréhetetlen hatású”.

Valami malicziózus ur volt a polgármester vendége éppen és ez megjegyezte:

— De már ebből rendeljetelek egy csomót... némely hivatal részére.

—csi.

Irodalom.

Lőw Lipót összegyűjtött iratai. A Lőw Immanuel szegedi főrabbi által összegyűjtött nagybecsű irodalmi értékkel bíró iratok harmadik kötete jelent meg lapunk kiadójánál, Bába Sándornál. Ez a harmadik kötet méltó folytatása a már megjelent két kötetnek, melyeknek a sajtó is, meg a közönség is teljes elismeréssel adózott. A most megjelent harmadik kötetről ezeket írja a Pester Lloyd: „A Lőw Lipót összegyűjtött iratainak már ismert két kötetét a harmadik követte, mely most jelent meg igazán gazdag és nagyon értékes tartalommal.

Mennél inkább belemerülünk ezeknek a sokoldalú tudományos tartalommal bíró tanulmányoknak az olvasásába, annál több köszönettel kell adózni a megboldogult főrabbi fiának, dr. Lőw Immanuelnak, azon kegyeletes munkáért, melylyel nagynevű atyja szellemének örökeit, az ő iratait, a tudományos világ előtt lankadatlan fáradsággal, kitartással és gondossággal föltárni meg nem szűnik. Ha az első két kötet alkalmas volt arra, hogy Lőw Lipót történelmi, theologiai és archeologiai mély tudományát kellő világításba helyezze, ugy ez a harmadik kötet még nagyobb bizonyítékot nyújt arról, hogy a tudományoknak milyen kincses tára vándorolt a megboldogult főrabbihoz az örök pihenőre. Ennek a harmadik kötetnek „A házassági jogi tanulmányok” képezik legértékesebb gyöngyét. Mély tudással megírt munka ez, melynek megbecsülhetetlen gondolatai éppen úgy fölkeltik, megragadják és ébren tartják a theologus érdeklődését, mint ahogyan kielégítik a jogásztudományok legmagasabb színvonalát. A legrégebbi ősidőktől kezdve napjainkig követi Lőw a zsidó házassági jog fejlődését, vizsgálja és bírálja az ezen téren folytatott összes tudományos tevékenységet és teljesen áttekinthető, világos és megragadó képet nyújt az általa fölkarolt ezen anyagról. Ennek daczára olyan kellemes olvasmány ez a könyv, mintha nem is jogbölcseleti, hanem valami szépirodalmi munka volna. Lőw klasszikus egyszerűségű remek írálya domborodik ki minden lapján. A kötet egyéb apróbb tanulmányai is, mint pl. „A koszoru és korona”, „Virágok a sirokon”, „A sírföiratokról” címűek szintén igen becses és értékes olvasmányt képeznek.

A nyomdai kiállítás valóban pompás és Bába Sándor szegedi könyvnyomdájának válik díszére.

A mű negyedik kötete 1893. évi szeptember havában fog megjelenni. Ennek a kötetnek is előlegezni lehet mindazt a bizalmat, melyre a Lőw-féle bölcseleti tanulmányok mindig érdemesek voltak”.

Német könyv az oláhokról. Zarándy A. Gáspár Dr. Réthy Lászlónak A zoláh nyelv és nemzet megalakulása című könyvét németre fordította, ez által akarva megdönteni azt a sok rosszakaratu hazugságot, melyet az oláhok magukról világgázsnak. A művet egy tekintélyes német czég adja ki azon kikötéssel, hogy a szerző 600 előfizetőt biztosítson számára. Zarándy előfizetését hirdet fordítására. Egy példány 1 frt 80 krajczár. Az előfizetési pénzeket a fordító címére, Budapestre (Lővész-utca 18. szám alá) kell elküldeni.

Színház.

Don Caesar lesz az első operette újdonság, mely holnap, csütörtökön kerül színre először. Librettója az ismert pompás francia vígjáték után készült és Dellinger, a jónevű bécsi zeneszerző, fölbemászó zenét irt hozzá. A német színpadokon éppen olyan hatást ért el ez operette, mint a „Madarász”. — Budapestben több mint 60 előadást ért meg alig egy év alatt, úgy hogy a népszínház — bár lefordították és próbáltak is belőle — már nem merete előadni a németek által agyoncsépett operettet, melynek dallamait mindenfelé lehetett hallani. Nehány nagyobb vidéki városban nagy tetszéssel adták, így Debreczenben, Kassán, Győrött stb. s kétségkívül Szegeden is tetszeni fog. A czimszerepet Földvári énekli, Maritánát Kocsis Etel, Pueblo apródot Kállay Lujza, a királyt Perényi. A többi szerepeket Tharasszovits Margit, De-

Vasuti hírek.

Hirdetmény. A magy. kir. államvasutak gőzhajózási vállalatának gőzhajói a Belgrád és Orsova közötti rendes járatokat f. évi szeptember hó 17-ikével újból megkezdik és pedig a f. évi hajózási idényre kiadott hajózási menetrendtáblázatban foglalt IV. sz. menetrend szerint olyképen, hogy az első hajó lefelé Belgrádból-Orsovára szeptember 17 én szombaton reggel 5 óra 30 p.-kor és felfelé Orsováról-Belgrádba szeptember hó 18 án vasárnap reggel 6 óra 30 p.-kor indul.

Hirdetmény. (Elba átrakodási forgalom). Az 1885. évi szeptember hó 1-től érvényes Magyarország-Laube dijszabás II. részében és az ugyanezen naptól érvényes Magyarország-Drezda-Elbarakpart dijszabás II. részéhez f. évi szeptember hó 15-ével a XIV. illetve a XIII. pótlék lép életbe, mely új kivételes gabona stb. dijszabásokat tartalmaz. A fentjelölt pótlékok, a részes igazgatóságoknál, darabonként 10 10 krajczárért megszerezhetők. Budapest, 1892. szeptember havában.

Hirdetmény. Német-osztrák-magyar tengeri kikötői kötelék. A fenti köteléki dijszabás II. rész 3. füzetéhez kiadott IV. pótlékban foglalt 14. sz. kivételes dijszabásban (szőlő, friss gyümölcs és dinnye is) f. évi október hó 15-től való érvényességgel a Török-Becse-Aracsbremi 100 kgkint: 16 65 márknyi díjtétel 16 95 márkára helyesbítettik.

REGÉNYCSARNOK.

A szenteskedő.

Irtá:

Graviere Karolina.

Egy időben az a gondolata támadt, hogy nyíltan hadat izen az ujonjöttnök, azonban e tervével félhagyott, mert a nyílt sisakkal való küzdést nem kedvelte. Titokban wallonnak nevezte Irént s ama kibékíthetetlen fajgyűlölettel közeledett hozzá, melyet a közös haza földjén észlelhetni azok között, kiket a szokások és nyelv elválasztanak egymástól. Ugyanazon ösztön ez, mely a feketét a fehér ellen, a macskát a kutyá ellen böszíti.

Adriaens Izabella, ki regényünkben nagy szerepet fog játszani, bevégeztet típus volt; növendék társnőtől nagyban különbözött hangjának, arczkifejezésének és egész lényének változatlan szelidsége által; ez a szelidség azonban mindig öntudatos irányzatokkal birt, mintha selyemmel bevonják a csipkét s ha valaki csalódott benne, mindig nyílt kérdés maradt, hogy tulajdonképen ki volt a ravasz. Mint gyermek egy kissé dacos volt, de csakhamar levetkezé e hibáját, mert ezáltal könnyen kitudható lett volna nézete vagy elégedetlensége. Ha pirongatást érdemelt ki, lesütött szemekkel és alázatosságában a fődig hajolva fogadta, de gyakran megesezt, hogy akikért ezen lealáztatásokat szenvedte, néhány nappal később megérezte a bosszuszállást. A barátok közötti vita, büntetés vagy igazságtalanság soha sem vezették őt panaszkodásra, de a könyvek mindig rendelkezésére állottak és a bevádolás megtörtént, anélkül, hogy az áldozatnak erről sejtelve lett volna. A könygek nem kis szerepet játszottak a restség perczeiben is, midőn arról volt szó, hogy migrént kell szülnie. Mindig volt valami zsebében, gyümölcs vagy csukorka, s a gazdag szülőktől nyalánságokkal ellátott kisebb növendékek ellátták őt mandulával, csukorsüteményekkel s ezt ő oly művésziessé tudta kicsinálni, hogy egyetlen szemhunyorítással sem árulta el ravaszágát s növendéktársai bőven ellátták mindennel, csak hogy kegyetlen szavakkal megdicsérje jószívűségüket.

Izabella sohasem volt haragos s a leg-erősebb sértést sem torolta vissza mással, mint szerényen lesütött szemekkel.

Mindent magában tartott, haragját csendben forralta. Azon anyagból, melyből ő alkotva volt, a szoknyás cselszövők, kalando-

rok és diplomaták ezoktak születni. Színelési tehetsége veleszületett, mint a nagy művészekkel a zenei hallás és festői tehetség.

A kolostori nevelés, árvasága, mely őt helyzete fölött gondolkozóvá tette, vagyonának csekélysége és az ebből származó keserű összehasonlítás úgy hatottak a színelés csirájára, mint az üvegházak nedves melege. A szerény növendék, a szelid lelketű flámandi nő minden fegyverrel föl volt fegyverkezve a sors ellen és miután minden eszköz rendelkezésére állott, melyekkel, habár egy hátsó ajtón is, a jobb társaságokba léphetett, jogosítva volt reményleni, hogy szemeinek fölnyitása nélkül is fölfedezi azon gyümölcsöt, mely a leszakításra érdemes lesz, megtalálja azt a virágot, melynek édességét kiszívni jutalmazó leendő, a növényt, melynek nedvéből meg lehet élni.

Iré, ki egy évvel később lépett a kolostorba, közel állt ahhoz, hogy ellenkező tulajdonságai által elhomályosítsa Izabellát. Az antwerpeni emiatt nem egy álmatlan éjet virrasztott át. Jelleme visszautasítá a nyílt támadást s ösztönszerűleg kereste a kisebb csatározásokat, leste az alkalmakat, melyekben az ujonnan érkezettet kicsinyíthesse. Mihelyt azonban észrevette, hogy Iréne hasznára lehet és a szünidőkre börtönéből kiszabadíthatja, teljesen megváltoztatta taktikáját s egyetlen udvaronc sem fejtett ki annyi ügyességet egy bizalomteljes kedély behálózására, mint Izabella.

(Folyt. köv.)

Kis lottó.

Brünn 36, 76, 70, 26, 89.

Vizállás.

	— okt. 11.	— okt. 12.
	Méter.	Méter.
	0 felett 0 alatt	0 felett 0 alatt
M.-Sziget . . .	0.18 —	0.18 —
Szatmár . . .	0.09 —	0.12 —
Tokaj . . .	— 1.04	— 0.88
Szolnok . . .	— 1.18	— 1.05
Szeged . . .	— 1.13	— 1.12
T.-Becse . . .	— 0.92	— 0.92
Csongrád . . .	— 1.53	— 1.52
Gyoma . . .	0.26 —	0.33 —
Námény . . .	— 1.99	— 0.77
Arad . . .	— 1.29	— 1.28

Felelős szerkesztő: KULINYI ZSIGMOND.

Kiadótulajdonos: BÁBA SÁNDOR.

Nyílt tér.

Fekete, fehér és színes selymeket méterenként 45 krtól 16 frt 65 krtig sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző színben szállít, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben is póstaber- és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták póstafor-
dolóval küldetnek. Svájcba czímzett levelekre 10 kros helyeg ragasztandó. 162-1

Az „Európa” szálloda
éttermében

ma és minden szombaton,

Urbán Lajos zenekara

játszik,

a keddi és vasárnapi napokon pedig az
Erdélyi Náczi-féle.

Teljes tisztelettel

Juránovics Ferencz

A KOLERA

járvány alkalmával a

MOHAI

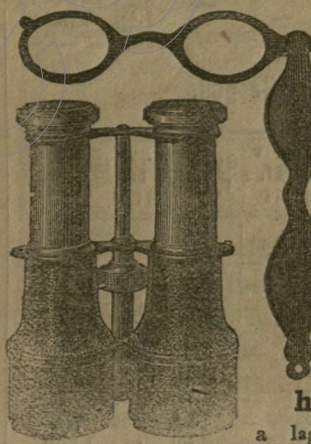
ÁGNES

FORRÁS

hazánk ezen kitűnő szénsavtartalmu dus savanyu-
vizünket, mely számos előkelő budapesti orvos-
tanár urak által javalva van, mint asztali vizet
összerűl a nagyérdemű közönségnek a leg-
melegebben ajánljuk 754-1

a forrás igazgatóság.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszer-
kereskedésben és vendéglőben.

Sinházi
látcsővek

a legfinomabb üve-
gekkel, díszes kiállí-
tásban 4 frt 50 kr-
tól kezdve 35 fo-
rintig.

Szemüvegek

és
orresiptető k
(zwickennek)
legfinomabb optikai
üvegekkel;
fali, asztali és ablak

hőmérők

a lagolcsóbb árak mellett.

Richter C. W. utóda

BRAUN JÁNOSNÁL

Klauzál-tér 8. sz.

Javitások jutányosan és pontosan eszkö-
zöltetnek. 753-6-1

Eladó

egy jóforgalmu

fűszer és vegyes

kereskedés

Fodor- és Koruth-utca sarkán.

Bővebbet Zöldhagyi Béla fűszerkereskedőnél iskola-
és oroszán-utca sarkán. 741-8-3

Egy fiatal ember

egy helybeli tüzetben mint könyvvezető
alkalmazást nyerhet.Bővebb felvilágosítást ad a kiadó-
hivatal. 749-2-2

1508/892. sz.

755-2-1

Pályázati hirdetés.

A Szeged városi államilag segélyezett köz-
ségi polgári fiúiskoláján évi 800 frt fizetés és
200 frt lakbérilletményen javadalmazott
rajz- és szépírási tanítói állás megüresedvén,
erre pályázat hirdettetik.

Folyamodók felhívának, hogy szak-
képzetségüket kellően igazoló kérvényei-
ket f. évi október hó 30-ig Szeged szab.
kir. városi községi iskolaszéki elnökéhez
nyujtsák be.

Később érkezett kérvények figyelembe
nem vétetnek.

Szegeden, 1892. évi október hó 10-én.

Kovács Albert,

kir. tan. iskolaszéki elnök.

Vasuti menetrend

Szeged—Orsovai vonal.

a) Szeged—Orsova.

		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.	
		I. II. III.	I. II. III.	I. II.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.
Szeged	indulás	2.12	5.30	6.02	12.52		
Szöreg	"	2.23	5.40		1.04		
Oroszlámos	"	2.23	5.07		1.23		
Valkány	érkezik	3.44	6.27		1.47		
"	ind.	3.03	6.32	6.36	1.48		
Mokrin	"	3.11	6.47		2.06		
Nagykikinda	érk.	3.27	7.03	6.56	2.23		
"	indul	3.43	7.03	6.53	2.45		
Zombolya	"	4.53	7.39	7.18	3.20		
Gyertyámos	"	4.23	8.16		3.43		
Temesvár-Józsefv.	"	5.43	8.57	7.59	4.24		
"	ind.	6.15	9.30	8.25	5.25		
"	gyárváros	6.34	9.51	8.39	5.39		
Lugos	"	8.26	12.34	9.45	7.19		
Karánsebes	"	9.35	2.20	10.41	8.23		
Mehádia	"			7.23	10.49		
Herkulesfürdő	"			7.36	10.58		
Orsova	"		8.24	1.27	2.01		
Verciorova	érkezik			1.35	2.10		
Bukarest	"			11.40			

b) Orsova—Szeged.

		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.	
		I. II. III.	I. II. III.	I. II.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.
Bukarest	indulás						
Verciorova	"	2.26		5.50			
Orsova	"	3.05		2.10	4.15		
Herkulesfürdő	"	3.40		3.21	5.24		
Mehádia	"	3.53			5.37		
Karánsebes	"	6.32		5.39	11.05	4.15	
Lugos	"	7.41		6.37	12.55	5.36	
Temesvár-gyv.	"	9.07		7.30	3.12	7.35	
" Józsefv. ér.	"	9.20		7.42	3.28	7.49	
"	indulás	9.50	5.50	7.50	4.00	11.20	
Gyertyámos	"	10.31	6.47		4.44	11.58	
Zombolya	"	10.57	7.34	8.30	5.15	12.32	
Nagykikinda	érk.	11.27	8.12	8.49	5.45	12.49	
"	indul	11.42	8.17	8.52	5.50	1.01	
Mokrin	"	12.04	8.45		6.12	1.2	
Valkány	érk.	12.17	9.02	9.12	6.25	1.32	
"	ind.	12.19	9.18	9.13	6.37	1.40	
Oroszlámos	"	12.40	9.47		6.59	2.00	
Szöreg	"	1.04	10.21		7.21	2.22	
Szeged o. á. v. ér.	"	1.14	10.40	9.49	7.37	2.31	

Félegyháza—csongrádi vonal:

a) Félegyháza—Csongrád.

		V. v.			V. v.		
		I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.
Szeged	ind.			9.57			3.05
Félegyháza	érk.			10.59			4.41
Félegyháza	ind.			12.35			5.20
Csongrád	érk.			1.38			6.20

b) Csongrád—Félegyháza.

		V. v.			V. v.		
		I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.
Csongrád	ind.			9.15			3.00
Félegyháza	érk.			10.15			4.03
Félegyháza	ind.			4.57			5.02
Szeged	érk.			5.56			6.57

Temesvár—Báziási vonal:

a) Temesvár—Báziás.

		Sz. v.			Sz. v.		
		I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.
Temesvár-Józsefv.	ind.			5.19			8.10
Vojtek	ind.			6.10			9.00
Detta	"			6.31			9.18
Versecz	"			7.31			10.38
Fehértemplom	"			8.31			10.58
Báziás	érk.			8.31			11.15

b) Báziás—Temesvár.

		Sz. v.			Sz. v.		
		I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.
Báziás	ind.			4.16			4.50
Fehértemplom	"			4.33			5.14
Versecz	"			5.36			6.35
Detta	"			6.35			7.35
Vojtek	ind.			6.43			7.53
Temesvár-Józsefv.	"			9.50			9.50
Szeged	érk.			6.49			7.37

Szeged—Budapesti vonal:

a) Szeged—Budapest.

		Sz. v.		V. v.		Gy. v.		Sz. v.		Keleti expressz	Sz. v.
		I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.		
Szeged	ind.	1.50	5.50	9.57	3.05			7.13	5.40		
Dorosma	"	2.07	6.07		3.22				11.02		
Szatymaz	"	2.24	6.26		3.39				11.20		
Kistelek	"	2.46	6.58	10.31	4.03						
Félegyháza	"	3.35	7.40	11.07	4.57						
Kecskemét	"	4.42	8.41	11.27	5.41						
Nagykőrös	"	5.03	9.08	11.43	6.10						
Czepléd	érk.	5.27	9.37	12.00	6.32						
"	ind.	5.50	10.00	12.05	6.47						
Kőbánya	"	7.38	12.10	1.10	8.35						
Budapest	érk.	8.15	12.30	1.20	8.50				10.37		
Zsolna	"	8.25		8.51							
Bécs	"	6.28		8.58	7.06				3.16		

b) Budapest—Szeged.

		Sz. v.		V. v.		Gy. v.		Sz. v.		Keleti expressz	Sz. v.
		I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.		
Ind. Bécs		11.35			9.20		9.15				
" Zsolna					7.20		1.15				
Budapest	ind.	8.25	12.25	2.35	1.30		2.55				
Kőbánya	"	8.42	12.50	2.49	6.56						
Czepléd	érk.	10.25	2.51	3.50	8.51						
"	ind.	10.35	3.00	3.56	9.06						
Nagykőrös	"	11.03	3.32	4.14	9.36						
Kecskemét	"	11.34	4.05	4.31	10.03						
Félegyháza	"	12.18	5.02	4.57	10.51						
Kistelek	"	12.57	5.44	5.14	11.34						
Szatymaz	"	1.17	6.21		11.57						
Dorosma	"	1.31	6.40		12.12						
Szeged	érk.	1.46	6.51	5.16	12.20				5.12		8.08

ZÓLYOMMEGYE KINCSE!

A véghelesi

VERA-FORRÁS.

Ezen a Trachit-sziklából fakadó legtisztább, szénsavdús, égrényes és igen kedvező természetes vegyalkattal bíró

gyógy- és savanyu vizből friss töltésben most érkezett meg a szegedi piacra egy kocsiakomány.

Vegyelemelve dr. Lengyel Béla fő- és székvárosi egyetemi tanár, ajánlva kolera és járványbetegségek ellen az orvosi kar legnagyobb tekintélyei által.

A bort nem festi s ezzel keverve a legkellemesebb üdítő ital a „VERA-FRÖCSÖS.” Szétküldési telep:

Szegeden, Felmayer Antal urnál, Maros-utca 24.

Forráskezelőség: Végheles-Szalatnán, Zólyommegye.

Főraktár: BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 56. szám.

Kapható minden gyógyszerár, fűszerkereskedés és vendéglőben.

IDEI TERMÉSZÜkitűnő élvezeti **theák**, legfinomabb **ananas**, **jamaika** és **háztartási rum**, **cognac** és **sashegyi vörösbor**.**VAJDA IMRE és TÁRSA**

733-15-3

gyógyszer raktárában

SZEGEDEN.**Biztos szer a cholera ellen.**

Ajánlom kitűnő vörös boraimat, különösen a közkedvelt

„VILLÁNYI BORDEAUT“

ugy palaezokban, mint szabadon hordóban.

PONTOS MÍSZOLGÁLÁS, JUTÁNYOS ÁRAK.

Rendeléseket közvetlen hozzám, avagy délmagyarországi vezérképviselemhez

KUCH és WEISZ

céghez Szegeden kérem intézni.

Boschán Péter,

Baja és Bécs,

756-3-1

szőlőtulajdonos, bortermelő és bornagykereskedő.

23.780/1892.

757-2-1

Hirdetmény.

A város tulajdonát képező rókusi nyomáson lévő Tukacs Ferdinánd-féle 9/422 hold haszonbérlet ingatlan 1894. évi szeptember hó végeig terjedő időre egy holdas részletekben f. évi október hó 20-ik napján d. e. 9 órakor a helyszínen bérbeadni fog.

Miről az érdekeltek értesítettek.

Szeged szab. kir. város tanácsának 1892. évi okt. hó 10-ik napján tartott üléséből.

Dr. Lázár György,

h. polgármester.